

کتاب ارزیابی مداوم شاگردان

دری صنف اول

اطفال افغان می خوانند

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی	دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې	هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی	د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو	د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي	پامیریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي	هم ایماق، هم پشه یان
دا هېواد به تل ځلېږي	لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به	لکه زړه وي جاویدان
نوم د حق مودی رهبر	وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت معارف

کتاب ارزیابی مداوم شاگردان

دری صنف اول

مکتب: _____

معلم: _____

صنف: _____

تایم / دوره: اول / دوم / سوم

مشخصات کتاب

مضمون: کتاب ارزیابی مداوم شاگردان

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی دیپارتمنت زبان و ادبیات دری

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویرایش (ایدیت) زبان و ادبیات دری

صنف: اول

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامه وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۸ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ‌خانه:

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

حق طبع و نشر برای وزارت معارف محفوظ است.

این کتاب با همکاری و حمایت پروژه (اطفال افغان می‌خوانند) تدوین گردیده است.

فهرست

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
فورمه نظارت از پیشرفت شاگردان	۲
استفاده از فورمه نظارت از پیشرفت شاگردان	۳
نکات عمومی	۴
چند نکته برای کمک به اطفال در قسمت شنیدن صداها و هجاها	۵
چند نکته برای کمک به اطفال در قسمت خواندن و نوشتن حرفها و کلمهها	۶
چند نکته برای کمک به اطفال در قسمت خواندن جملهها و داستانها	۷
چند نکته برای کمک به اطفال در قسمت نوشتن حرفها و کلمهها	۷
چند نکته برای کمک به اطفال در قسمت نوشتن مبتکرانه	۹
چند نکته برای کمک به اطفال در قسمت سخن گفتن و شنیدن	۱۰
چند نکته برای رشد استعدادهای اطفال در مورد هنر خوش نویسی به خط نسخ	۱۱

مقدمه

مدل آموزش خوانش و نوشتن پروژه "اطفال افغان می خوانند" روی ارزیابی تکوینی تاکید می کند. ارزیابی تکوینی دارای دو نوع می باشد: (۱. ارزیابی مداوم و ۲. ارزیابی تکوینی دوره ای). ارزیابی مداوم توسط معلمان بصورت روزمره در جریان هر درس انجام می گردند تا دریابند که شاگردان درس را درست آموختند. علاوه بر آن، درس های روز پنجم و ششم هفته، به طور خاص طرح و دیزاین شده اند تا معلمان بتوانند یک ارزیابی اضافی را نیز از شاگردان خویش داشته باشند؛ همچنان به خاطر یادداشت اطلاعات، ارزیابی های دوامدار ممد واقع می گردد. فورمه نظارت برای ثبت و یادداشت پیشرفت شاگردان در زمینه مهارت های خواندن، نوشتن، شنیدن و صحبت کردن تهیه و ترتیب شده است.

فورمه نظارت از پیشرفت شاگردان

شماره		شهرت		خواندن				نوشتن				شنیدن				سخن گفتن			
		اسم	ولد																
۱																			
۲																			
۳																			
۴																			
۵																			
۶																			
۷																			
۸																			
۹																			
۱۰																			
۱۱																			
۱۲																			
۱۳																			
۱۴																			
۱۵																			

استفاده از فورمه نظارت از پیشرفت شاگردان

در روز پنجم و ششم هر هفته، حد اقل ۵ شاگرد را برای ارزیابی انتخاب کنید. فورمه نظارت از پیشرفت شاگردان به این منظور دیزاین شده است که نام‌های شاگردان در گروه‌های پنج نفری در آن ذکر می‌شود و روند ارزیابی را برای شما به خاطر شناسایی شاگردان، ساده تر می‌سازد. ۵ شاگرد را برای خوانش، ۵ شاگرد را برای نوشتن و به همین ترتیب شاگردان دیگر را در گروه‌های جداگانه در جریان روز انتخاب و تنظیم نمایید. بهتر خواهد بود که تمام شاگردان تان حد اقل سه مرتبه برای هر قابلیت در جریان سال ارزیابی شوند؛ ولی نکته مهم این است که شما شاگردانی را کمک بیشتر می‌کنید که دیر آموز یا ضعیف اند و همیشه اجراءات شان را پیگیری کنید.

فورمه نظارت از پیشرفت شاگردان از یک سیستم امتیاز دهی سه سطحی استفاده می‌کند. این سه سطح و علایمی که از هر سطح در فورمه نماینده‌گی می‌کنند قرار زیر می‌باشند:

سطح ۳: اجراءات شاگرد فراتر از این قابلیت می‌باشد. علامه: $\triangle$

سطح ۲: اجراءات شاگرد در حد این قابلیت می‌باشد. علامه: $\wedge$

سطح ۱: اجراءات شاگرد تا کنون در حد این قابلیت نمی‌باشد. علامه: $/$

زمانی که برای اولین بار یک شاگرد مورد ارزیابی قرار می‌گیرد احتمال دارد به حد کافی قابلیت مورد نظر را دارا نباشد؛ بنابراین علامه $(/)$ را دریافت خواهد کرد. زمانی که اجراءات شاگرد بهبود می‌یابد و می‌تواند این قابلیت را به‌خوبی انجام دهد شما می‌توانید علامه $(\wedge)$ را نیز به علامه قبلی اضافه کنید $(\wedge /)$ این علامه بیانگر آن است که شاگرد حالا قابلیت مورد نظر را دارا می‌باشد. زمانی که شما متوجه می‌شوید که شاگرد فراتر از سطح قابلیت مورد نظر اجراءات دارد، شما می‌توانید علامه نهایی را $(\triangle)$ به علامه‌های قبلی اضافه کنید که می‌شود $(\triangle /)$.

بعضی از شاگردان یا دانش آموزان در اولین باری که شما آن‌ها را ارزیابی می‌کنید از خود این قابلیت را نشان می‌دهند. این امر مشکلی ندارد. شما می‌توانید به آن‌ها از علامه $(\wedge /)$ استفاده کنید. بعضی از شاگردان فوق العاده لایق اند حتا می‌توانند در اولین ارزیابی، امتیاز بلندترین سطح قابلیت را نیز دریافت کنند؛ ولی هدف کلی این است که اکثریت شاگردان شما باید حد اقل امتیاز سطح دوم $(\wedge /)$ را تا ختم سال تعلیمی برای تمام قابلیت‌ها در فورمه نظارت از پیشرفت شاگردان دریافت کنند.

این مشکل خواهد بود تا در جریان درس به گونه مستقیم نتیجه ارزیابی را درج فورمه نظارت از پیشرفت شاگردان کنیم. در عوض، شما می‌توانید این اطلاعات را درج یک ورق کاغذ نموده یا تمام یادداشت‌های تان را در زمان تفریح یا وقفه صنف یا حتا بعد از رخصتی انجام دهید. موضوع مهم و حتمی این است که شما باید از فورمه نظارت از پیشرفت شاگردان در هر هفته استفاده کنید.

ارزیابی تکوینی دوره‌یی، ارزیابی است که در هفته‌های تکرار توسط معلمان انجام می‌شوند. نتایج ارزیابی تکوینی دوره‌یی در فورمه ارزیابی شاگردان درج شده و با مسئولین مکتب شریک می‌شود.

وقتی که معلمان در جریان ارزیابی خود، شاگردان را مشاهده می‌کنند که در بعضی از بخش‌ها و یا قابلیت‌های درس ضعیف هستند، باید فعالیت‌ها و اقدامات اصلاحی را به خاطر همکاری با چنین شاگردان روی دست گیرند. بعضی از فعالیت‌های اصلاحی در بخش مقدمه این کتاب، گنجانیده شده است.

نکات عمومی

در صنوف ابتداییه، همیشه یک عده اطفالی وجود دارند که در قسمت آموزش ابعاد مختلف خوانش با یک سلسله مشکلات مواجه می باشند. این اطفال به نام "خواننده گان در معرض خطر" یاد می شوند؛ یعنی در صورتی که با این اطفال کمک اضافی صورت نگیرد، آن ها قادر به کسب مهارت های اساسی برای آموختن خوانش نخواهند شد و خوانش درست و خوب را نخواهند آموخت. همیشه این گونه اطفال به کمک اضافی نیازمند اند. برخی از مشخصه های "خواننده گان در معرض خطر" قرار ذیل می باشد:

- مهارت آگاهی صدا شناسی را به خوبی کسب نمی کنند (مثال: شنیدن کلمه ها، هجاها و صداها).
- به گونه معمول از تدریس عادی در صنف مستفید نمی شوند.
- بدون کمک، قادر نیستند تا تمرین ها را در کتاب مشق و تمرین خود کار کنند.
- آن ها با واژه های مربوط به مکتب به اندازه کافی آشنایی ندارند و همیشه نمی دانند که معلم در مورد چه صحبت می کند.
- به فعالیت های مربوط به خواندن و نوشتن دلگرمی و علاقه مندی ندارند.
- توجه کمتری به درس ها دارند.
- بیشتر سؤال می کنند که چگونه باید یک فعالیت یا تمرین را انجام دهند و سپس به زودی آن روش را فراموش کرده و گیج می شوند.

فورمه نظارت از پیشرفت شاگردان برای شما در مورد یک تعداد مشخصی از شاگردان معلومات می دهد؛ ولی لازم است تا شما در صنف متوجه شاگردانی که با مشکلات روبه رو اند نیز باشید. برخی از نکات عمومی برای کمک به این شاگردان قرار ذیل اند:

۱. **تدریس مجدد:** با شاگردانی که در یک بخشی از درس مشکل دارند همان بخش درس را تکرار کنید. کوشش کنید تا هدایت ها و رهنمایی های شما به گونه کامل واضح باشد. بخش های کوچک درس را تکرار نموده و مطمئن شوید که شاگردان تمام رهنمودها را به خوبی دنبال می کنند.
۲. **اظهارات قبل از تدریس:** بعضی از شاگردانی که در درس ها مشکل دارند نیز از این بخش بهره مند خواهند شد. یعنی معلم شاگردان را کمک می کند تا برای درس بعدی یا حرف بعدی آماده گی بگیرند. این امر، کار را برای شاگردان در درس های بعدی برای تعقیب درس ها به صورت کامل کمک می کند.
۳. **همکاری شاگردان با همدیگر:** شاگردی که درس را خوب یاد گرفته باشد، با شاگردی که در یکی از بخش های درس مشکل داشته باشد کار می کند. شاگردان می توانند با همدیگر درس ها را تمرین و خوانش کلمه ها یا خوانش متن را تکرار کنند؛ هم چنان آن ها می توانند نوشتن حرف ها و کلمه ها را با هم تمرین کنند.
۴. **ترکیب نمودن خواندن و نوشتن -** هرگاه خواندن و نوشتن یکجا با هم انجام شوند؛ مثال (حرف را بخوانید و سپس آن را بنویسید) شاگردان را کمک می کند تا بهتر بخوانند. رشد مهارت های نوشتاری در قسمت رشد مهارت های خوانش کمک می کند.

۵. **رهنمود های اضافی:** معلم می‌تواند یک سلسله رهنمودهای اضافی را برای شاگردان در جریان وقفه تفریحی یا بعد از درس‌های عادی فراهم کند.

۶. **تمرین‌های تکراری کوتاه:** برای آموزش خوانش، لازم است تا تمرینات اضافی به صورت مکرر انجام شوند؛ اما این تمرین‌ها نباید بیشتر از چند دقیقه محدود را در بر گیرند. تمرین‌های کوتاه و تکراری مؤثرتر از تمرین‌های طولانی می‌باشند.

۷. **شاگردان را تشویق کرده و از روش‌های مثبت تدریسی استفاده کنید:** زمانی که شاگردان مشکل دارند و مجبور اند یک درس یا بخشی از یک درس را تکرار کنند، لازم است تا شما به حیث یک معلم آن‌ها را تشویق کرده و نسبت به آن‌ها مثبت نگر باشید. برای آن‌ها نظریات سازنده‌تان را شریک ساخته و بگویید که برخی موارد را به خوبی انجام داده‌اند و در انجام برخی موارد دیگر نیز به زودی بهتر خواهید شد.

چند نکته برای کمک به اطفال در قسمت شنیدن صداها و هجاها

زمانی که اطفال در قسمت شنیدن صداها و هجاها مشکل دارند، می‌توانید فعالیت‌های ذیل را انجام دهید. این فعالیت‌ها از فعالیت‌های ساده تر شروع و به فعالیت‌های دشوار تر می‌انجامند.

- **کلمه متفاوت:** شاگردان باید به سه یا چهار کلمه گوش داده که یکی از این کلمه‌ها دارای صدای متفاوت در شروع، وسط یا آخر می‌باشد.

- **تجزیه جمله به کلمه‌ها:** شاگردان به یک جمله گوش داده و تعداد کلمه‌های آن را با کف زدن می‌شمارند.

- **تجزیه کلمه به هجاها:** شاگردان به یک کلمه گوش داده و سپس تعداد هجا‌های آن را با کف زدن جدا ساخته و می‌خوانند. طور مثال: در کلمه "مادر" شاگردان دو مرتبه کف می‌زنند (ما - در)؛ در کلمه "کتابچه" سه مرتبه کف می‌زنند (ک - تاب - چه).

- **مقایسه صداها:** شاگردان باید صدا‌های مشابه در کلمه را تفکیک کنند. شاگردان به سه یا چهار کلمه گوش داده که دو کلمه آن با صدای مشابه آغاز می‌شود. پس از گوش داده به کلمه‌های شاگردان باید بگویند که کدام دو کلمه دارای صدای مشابه بود؛ طور مثال: مکتب، چوکی، میز، کتاب. شاگردان باید بگویند که کلمه‌های مکتب و میز با صدای همسان شروع می‌شوند.

- **ترکیب:** شاگردان یک کلمه تجزیه شده را ترکیب می‌کنند؛ طور مثال: معلم می‌گوید: "چو - کی". شاگردان باید بگویند "چوکی".

- **تجزیه:** معلم یک کلمه را برای شاگردان می‌خواند؛ سپس شاگردان با کف زدن هجا‌های کلمه را جدا می‌سازند؛ طور مثال: معلم کلمه "برادر" را می‌خواند و شاگردان باید بگویند "ب - را - در"

- **دست کاری کردن کلمه‌های یا بازی با کلمات:** معلم یک کلمه را برای شاگردان می‌خواند و از آن‌ها می‌خواهد تا صرف یک بخشی از آن کلمه را بخوانند؛ طور مثال: معلم کلمه "شمشیر" را می‌خواند و از شاگران می‌خواهد تا آن را بدون هجای اول آن "شم" بخوانند. شاگردان باید بگویند "شیر".

- **دست کاری کردن یا بازی با صداها:** شاگردان در این بخش یک صدا را اضافه، حذف و یا تغییر مکان می‌دهند تا یک کلمه جدید با معنی یا بدون معنی بسازند. طور مثال شاگردان باید یک کلمه را بدون صدای اول، وسط یا آخر آن بخوانند؛ مثال: کلمه "شمار" را بدون صدای اول آن "ش" بخوانند که می‌شود "مار" یا کلمه "سؤال" بدون صدای وسط آن "و" بخوانند که می‌شود "سال".

چند نکته برای کمک به اطفال در قسمت خواندن و نوشتن حرف‌ها و کلمه‌ها

زمانی که اطفال در قسمت خواندن و نوشتن حرف‌های جدید مشکل می‌داشته باشند شما می‌توانید فعالیت‌های ذیل را انجام دهید:

- **تدریس دوباره حرف (یا حرف‌ها):** درس را برای شاگردانی که در قسمت آموزش مشکل دارند، هر روز برای ۵ دقیقه تکرار کنید. حرف همان روز را یکبار دیگر برای آن‌ها تدریس کنید.
- **تکرار حرف‌ها:** حرف‌های قبلاً تدریس شده را همواره تمرین کنید.
- **نظر اصلاحی مستقیم:** به شاگردانی که در قسمت خوانش ضعیف اند طور مستقیم نظر اصلاحی ارائه کنید. هرگاه یک شاگرد کلمه‌یی را اشتباه می‌خواند و یا این که در قسمت خواندن آن مشکل دارد، معلم باید کلمه را طور درست خوانده و شاگرد آن را تکرار کند.
- **شناسایی حرف:** دو، سه یا چهار حرف را در کتاب مشق و تمرین شاگردان یا روی تخته بنویسید. و حرفی که شاگرد در خواندن آن مشکل دارد نیز شامل این حرف‌ها باشد. بگذارید شاگرد خودش این حرف را شناسایی کند (با انگشت به آن اشاره کند).
- **نشان دادن حرف‌ها در کلمه:** کلمه‌یی را روی تخته بنویسید و از شاگردان بخواهید تا حرفی را که تمرین می‌کنند با انگشت شان نشان دهند.
- **استفاده از فلش کارت‌ها:** یک تعداد فلش کارت‌های را که روی آن حرف‌ها و یا هجاها نوشته شده باشد، تهیه کرده و هر کدامش را به شاگردان نشان دهید و شاگردان باید صدای آن حرف را بخوانند. هر حرف یا هجایی را که به درستی شناسایی نمودند کنار گذاشته می‌شود.
- **نوشتن و خواندن حرف:** به شاگردان بگویید تا صدای حرف را خوانده و همزمان آن را روی هوا بنویسند.
- **تدریس دوباره کلمه‌ها:** با آن عده شاگردانی که در قسمت خواندن کلمه‌ها مشکل دارند، تمرین ترکیب و هجای کلمه‌ها را دوباره تکرار کنید. در صورت لزوم، یک تعداد کلمه‌های دیگر را نیز روی تخته نوشته و ترکیب و هجای آن‌ها را با شاگردان تمرین کنید.
- **نوشتن و خواندن کلمه:** به شاگردان بگویید تا کلمه مورد نظر را خوانده و بنویسند؛ هم‌چنان بگویید تا هجاها/حرف‌های این کلمه را در زمان نوشتن بخوانند.
- **خواندن لست کلمه‌ها:** معلم لست کلمه‌های هفته را می‌نویسد. این کلمه‌ها را می‌توان از بخش تمرین ترکیب و هجا یا از داستان های هفته انتخاب کرد. شاگردان کلمه‌های لست شده را می‌خوانند.

چند نکته برای کمک به اطفال در قسمت خواندن جمله‌ها و داستان‌ها

اطفال ممکن در قسمت خواندن جمله‌ها یا داستان‌ها به‌طور درست و روان مشکل داشته باشند. آن‌ها از سطح خواندن کلمه به کلمه به سطح خواندن عبارت به عبارت ارتقا نموده و بالاخره به سطح خواندن جمله به جمله می‌رسند. خواندن با لحن مناسب در زمان خوانش جمله‌ها و داستان‌ها بسیار مهم می‌باشد. شاگردانی که در قسمت خوانش داستان‌ها مشکل دارند می‌توانند از باز خوانی متن‌ها و کلمه‌های لست شده بهره ببرند. این امر آن‌ها را کمک می‌کند تا کلمه‌ها را به سرعت، درک و شناسایی کنند.

- **نظر اصلاحی با اندکی درنگ:** زمانی که شاگرد کلمه‌بی را در یک جمله نادرست می‌خواند، اصلاح کردن با اندکی

درنگ بسیار مفید می‌باشد. زمانی که شاگرد اشتباه می‌کند، معلم باید درنگ نموده و منتظر باشد تا دیده شود که شاگرد خودش اشتباه خود را اصلاح می‌کند یا خیر. هرگاه شاگرد خودش اشتباه خود را اصلاح نکرد، بر معلم لازم است تا با شاگرد کمک نموده و او را وادار به فکر کردن در این مورد کند؛ طور مثال: زمانی که یک شاگرد در هنگام خواندن یک جمله اشتباه می‌کند، معلم باید بپرسد: آیا جمله همین‌طور درست به نظر می‌رسد؟ سپس شاگرد جمله را دیده و خودش را اصلاح می‌کند. زمانی که شاگرد جمله را درست می‌خواند، معلم باید او را تشویق کند؛ مانند "عالی است، ادامه بده!".

- **خواندن با همدیگر / همزمان:** معلم و شاگردان داستان را همزمان می‌خوانند. معلم آن‌ها را با صدای بلند و لحن درست و مناسب خوانده و شاگردان نیز او را همراهی می‌کنند.

- **خوانش مکرر:** در ابتدا معلم یک پاراگراف داستان را با آواز بلند و با لحن مناسب می‌خواند؛ سپس معلم و شاگردان آن‌ها را یکجا با هم می‌خوانند. بعداً شاگردان یکجا با هم این پاراگراف را با آواز بلند می‌خوانند و در آخر شاگردان طور جداگانه این پاراگراف را با آواز بلند می‌خوانند؛ سپس معلم یک بار دیگر خودش آن‌ها را می‌خواند.

- **مرور داستان‌های قبلی:** بعضی اوقات خواندن داستان‌ها از درس‌های قبلی برای اطفال مفید واقع می‌شود؛ چون این کار با توجه به این که این داستان‌ها برای شان ساده می‌باشند به آن‌ها اعتماد به نفس می‌دهد. معلم می‌تواند شاگردان را در قسمت پیدا کردن داستانی که به خوبی می‌توانند آن‌ها را بخوانند کمک کند و سپس شاگردان می‌توانند داستان بعدی را بخوانند تا بدین ترتیب زمینه تمرین بیشتر برای شاگردان فراهم شود. این کار را می‌توان برای چند روز یا چند هفته دوام داد تا این که شاگردان در یک سطحی که از آن‌ها توقع می‌رود خوانده بتوانند.

- **خواندن به شکل رادیویی:** شاگردان بخشی از داستان را که به آن‌ها وظیفه داده شده است تمرین می‌کنند (چند جمله یا پاراگراف)؛ سپس آن‌ها این بخش داستان را به یک گروه بزرگتر شاگردان می‌خوانند. شاگردان دیگر نیز همزمان با آن‌ها می‌خوانند.

چند نکته برای کمک به اطفال در قسمت نوشتن حرف‌ها و کلمه‌ها

زمانی که اطفال در قسمت نوشتن حرف‌ها و کلمه‌ها مشکل داشته باشند می‌توانید مراحل ذیل را انجام دهید:

۱. **فعالیت‌های آماده‌گی:** شاگردان باید مهارت‌های خود را در قسمت کنترل حرکت‌های شان رشد دهند تا بتوانند

کلمه‌ها را به‌صورت درست بنویسند که این می‌تواند شامل موارد ذیل شود:

۱. به‌کارگیری تمرین‌های بدنی؛ مانند نوشتن کلمه‌ها در هوا.

۲. شاگردان تمرین ساختن دایره را با ترسیم نمودن توپ‌ها، بالون‌ها، چهره‌های جالب، سکه‌ها و سایر اشیای که در اطراف خود وجود دارد انجام می‌دهند.

۳. تقویت عضلات دست و انگشت با بازی کردن با اشیای خورد از قبیل: مهره‌ها، سرپوش بوتل، سنگچل و غیره. شاگردان می‌توانند با این اشیا اشکال را به وجود آورند.

۴. شاگردان نقطه‌ها را با هم وصل می‌سازند. معلم جهت تمرین خط‌های نقطه دار، شکل‌ها را در کتابچه شاگردان ترسیم می‌کند و شاگردان آن را با هم وصل می‌سازند، با بیشتر نمودن فاصله‌ها میان نقطه‌ها تمرین به صورت تدریجی برای شاگردان پیچیده تر می‌شود.

۵. فعالیت‌های روی تخته به‌خاطر کاپی کردن، تمرین‌های نقطه به نقطه و یا تکمیل کردن اشکال نا مکمل از قبیل: دایره‌ها، مربع‌ها و غیره.

۶. شاگردان تمرین حرف‌ها و اعداد را با انگشت شان در بالای ریگ تمرین می‌کنند.

۷. تمرین تعقیب نمودن با انگشت.

۲. تمرین آگاهی فونولوژیکی: اطمینان حاصل نمایید که شاگردان می‌توانند صدا را به‌خوبی بشنوند. در صورتی که نیاز باشد بعضی تمرین‌های آگاهی فونولوژیکی را انجام دهید تا شاگردان را کمک نماید که بتوانند آواز را بهتر بشنوند.

۳. شاگردان چپ دست: شاگردان چپ‌دست در رابطه به چگونگی گرفتن قلم، قرار دادن کتابچه یا کاغذ در مقابل خود و نوشتن حرف‌ها به رهنمایی بیشتر نیاز دارند. طرز نشستن شاگردان چپ دست به گونه معمول متفاوت تر از طرز نشستن شاگردان راست‌دست می‌باشد. این شاگردان در زمان نوشتن کاغذهای خود را به‌صورت افقی قرار می‌دهند، برخلاف شاگردان راست دست که کاغذهای خود را به صورت عمودی قرار می‌دهند.

۴. نوشتن کلمه‌ها

۱. معلم کلمه‌ها را می‌نویسد و می‌خواند؛ در حالی که شاگردان به معلم دقت کرده و گوش می‌دهند.

۲. شاگردان کلمه‌ها را با انگشت خود تعقیب نموده و همزمان آن را می‌خوانند و می‌نویسند، شاگردان می‌توانند کلمه‌ها را به آهسته گی بگویند؛ ولی باید آن‌را با لحن واضح ادا کنند.

۳. از شاگردان بخواهید که تا کلمه‌ها را از حافظه شان بنویسند. در صورتی که شاگردان نتوانند درست بنویسند، مرحله دوم را تکرار کنید.

۴. در مراحل بعدی نوشتن در ختم صنف اول و دوم، همیشه لازم نیست تا شاگردان کلمه‌ها را با انگشت تعقیب نمایند. شاگردان کلمه‌ها را در صورتی می‌آموزند که معلم کلمه را نوشته و بخواند و بعد خود آن‌ها کلمه را بنویسند و به تنهایی بخوانند.

۵. لست نمودن کلمه‌های مشکل: شاگردان کلمه‌های مشکل را در آخر کتاب تمرین خود بنویسند. شاگردان این کلمه‌ها را در خانه در کاغذهای جداگانه تمرین می‌نمایند، بعد از این که شاگردان پنج بار کلمه را از حافظه خود نوشتند، می‌توانند به کلمه بعدی کتاب تمرین خود مراجعه کنند.

۶. حساب نمودن هجاها / صداها: از شاگردان بخواهید تا هجاها و صداها را قبل از این که بنویسند حساب نمایند. به عنوان مثال شاگردان باید کلمه (شاگرد) را بنویسند. کلمه شاگرد دارای دو هجا می‌باشد (شا - گرد) به همین خاطر ما دو هجا را می‌نویسیم. شاگردان دو هجا را در پایین می‌نویسند.

چند نکته برای کمک به اطفال در قسمت نوشتن مبتکرانه

در صورتی که شاگردان در قسمت نوشتن مبتکرانه مشکل داشته باشند، معلم می‌تواند مراحل ذیل را روی دست بگیرد:

۱. **مدل قرار گرفتن:** معلم تمام مراحل تمرین نوشتن مبتکرانه را نشان داده و در ابتدا خودش انجام می‌دهد و هر مرحله را به صورت واضح و جالب ارائه می‌کند.

۲. **آغاز نوشتن مبتکرانه:** بعضی از شاگردان ممکن در قسمت انجام دادن فعالیت نوشتن مبتکرانه مشکل داشته باشند. به‌خاطر کمک نمودن به این شاگردان معلم می‌تواند موضوع را با ارائه سؤال‌های از شاگردان به بحث بگیرد: از داستان این هفته کدام بخش آن برای آن‌ها جالب بود؟ آیا آن‌ها کاری مشابه به کار شخصیت داستان انجام داده‌اند؟ در صورتی که این برای شاگردان مشکل باشد از شاگردان مواردی را در رابطه به تجارب آن‌ها پرسید؟ آن‌ها چه چیزی را برای خوردن خوش دارند؟ بازی دلخواه آن‌ها کدام است؟ بعد آن‌ها می‌توانند یک تصویر از خواسته‌ها و مواردی را که خوش دارند ترسیم نمایند و در مورد تصویر، حرف یا کلمه‌ی را نوشته یا خط خط کنند. در صورتی که برای شاگردان باز هم مشکل باشد که در مورد موضوع خود تصویری ترسیم نمایند معلم با پرسیدن سؤال‌های شاگردان را کمک کند که چگونه ترسیم را شروع نمایند؛ سپس معلم شاگردان را به خاطر جواب درست تشویق کند.

۳. **رهنمودها را یکی یکی به شاگردان تکرار کنید:** برای بعضی از شاگردان نوشتن مبتکرانه ممکن مشکل باشد، به دلیل اینکه مراحل مختلفی وجود دارد که باید انجام شود. معلم می‌تواند شاگردان را کمک کند تا هر رهنمود را به صورت جداگانه تشریح نموده و به شاگردان فرصت دهد تا در یک زمان یک مرحله را انجام دهند.

۴. **نوشتن مشارکتی:** معلم هر مرحله نوشتن را با شاگردان یکجا تمرین می‌نماید.

۵. **نوشتن جمله‌ها:** در صورتی که شاگردان در صنف دوم در بخش نوشتن جمله‌ها مشکل داشته باشند معلم می‌تواند غرض کمک به آن‌ها کارهای ذیل را انجام دهد:

a. کلمه‌های جمله را به‌صورت نامنظم به شاگردان داده و از آن‌ها بخواهد که با استفاده از همین کلمه‌ها، جمله ترتیب دهند.

b. شاگردان بخش‌های از جمله‌ها را تکمیل نموده و به صورت تدریجی تعداد کلمه‌های ارائه شده را کاهش دهند به عنوان مثال،

i. فردا بعد از ظهر خالد باید برود به...

ii. فردا بعد از ظهر، خالد،....

iii. فردا بعد از ظهر،....

c. به شاگردان اسم و فعل را بدهید و از آن‌ها بخواهید که با آن‌ها جمله بسازند به عنوان مثال:

i. دختر، افتاد — دختر در هنگام ریسمان بازی، افتاد.

ii. سگ، غوغو کرد — سگ تمام شب، غوغو کرد.

۶. **شریک سازی و پرسیدن سؤال‌های:** معلم با شاگردان یک تجربه را شریک نموده؛ سپس در این زمینه

سؤال‌هایی را از آن‌ها می‌پرسد. طور مثال: معلم به شاگردان می‌گوید «دیروز عمه ام به عیادت آمد. من عمه ام را خیلی دوست دارم.» بعد از شاگردان می‌پرسد آیا شما عمه دارید؟ آیا عمه تان را دوست دارید، چه وقت عمه تان به دیدن تان می‌آید؟ چرا عمه تان را دوست دارید/چرا عمه تان را دوست ندارید؟ کدام یک از اعضای خانواده تان را بیشتر دوست دارید؟ بعد از شاگردان بخواهید در مورد شخصی که دوست دارند، یک تصویر ترسیم نمایند و بگویند که چرا خوش دارند آن‌ها را ملاقات نمایند. نظر به صنف شاگردان می‌توانند در مورد این تصویر خط خط نموده، کلمه یا جمله بنویسند.

چند نکته برای کمک به اطفال در قسمت سخن گفتن و شنیدن

شنیدن و سخن گفتن برای رشد و تقویت مهارت های خواندن و نوشتن خوب، بسیار مهم می باشد . در صورتی که شاگردان در این زمینه مشکل داشته باشند قدم های ذیل را باید انجام داد.

۱. **ذخیره لغات:** داشتن ذخیره لغات قوی به خاطر بیان و درک موضوع مهم می باشد.

i. **شریک سازی تجارب:** از شاگردان بخواهید تا تجربه های خود را شریک ساخته و در این مورد با آن ها بحث نموده و در رابطه به تجربه آن ها سؤال هایی را از آن ها بپرسید.

ii. **لست کلمه ها:** شاگردان در آخر کتاب مشق و تمرین خود کلمه های جدید را لست می نمایند. آن ها هر یک از این کلمه ها را در یک جمله تمرین می کنند و یا یکی از شاگردان لغت جدید را به شاگرد دیگر می گوید شاگرد دیگر برای همان کلمه جمله می سازد.

iii. **خواندن با آواز بلند برای شاگردان:** معلم داستان ها را به شاگردان می خواند؛ هم چنان معلم می تواند به شاگردان بعضی از داستان ها را قصه کند. دو کلمه را در داستان مشخص ساخته و از شاگردان بخواهید تا آن دو کلمه را تمرین نمایند.

iv. **کلمه های جدید:** از شاگردان بخواهید که کلمه های جدید را با گوش دادن و مشاهده کردن از داخل صنف و یا خارج از صنف دریابند.

v. **معنای کلمه ها:** برای شاگردان جمله و یا داستان های کوتاه را داده و از آن ها بخواهید که این جمله ها و یا داستان کوتاه را بخوانند، بعد از شاگردان در مورد معنای برخی از کلمه ها سؤال کنید.

vi. **کلمه های مخصوص صنف درسی:** کلمه های مخصوص صنف درسی را که عبارتند از: حرف ها، کلمه ها، جمله ها، شماره صفحه و غیره است با شاگردان مرور نمایید.

vii. **تغییر دادن کلمه ها:** به شاگردان بعضی کلمه ها را داده و از آن ها بخواهید که حالت جمع و حالت مالکیت آن را برای تان بیان کنند به عنوان مثال میز - میزها، خانه - خانه ها، تخته - تخته ها و یا کتاب - کتاب من، کتاب ما، قلم - قلم من، قلم ما و غیره.

۲. مهارت های فزاینده زبان

i. بعضی اوقات از شاگردان توقع داشته باشید که از جمله های نامکمل استفاده کنند؛ زیرا کاربرد جمله های نامکمل هنگام سخن گفتن امر عادی و معمولی است.

ii. بالای پیام که شاگردان می خواهند ارائه نمایند تمرکز نمایید. زمانی که پیام آن ها را درک کردید برای شاگردان فیدبک مثبت ارائه نموده و بعد اشتباه نحوی آن را اصلاح نمایید.

iii. از نقش بازی کردن و معماها غرض تقویت به کارگیری زبان نزد شاگردان در عرصه های مختلف استفاده نمایید و ظرفیت های آن ها را در قسمت درک اهمیت مهارت های غیر کلامی؛ مانند تماس چشم، حالات چهره و حرکات بلند ببرید.

iv. مهارت های کلامی شاگردان را با تشویق و ترغیب قصه گفتن بلند ببرید.

v. از شاگردان بخواهید که به تصویر نگاه کرده و آن را تشریح نمایند.

- vi. به شاگردان دو و یا سه کلمه را داده و از آن‌ها بخواهید که با آن‌ها جمله بسازند.
- vii. **تشریح اشیا:** یک شی را به شاگردان نشان داده و از آن‌ها بخواهید که آن‌را تشریح نمایند؛ به عنوان مثال: به شاگردان یک پنسل را نشان دهید، معلم می‌تواند در مورد نام شی، رنگ آن، نقش آن، اندازه و از مواد که آن ساخته شده است، سوالاتی را از شاگردان بپرسد.

۱. شنیدن

- a. به شاگردان یک داستان کوتاه و یا یک تجربه را قصه نموده و از آن‌ها بخواهید که آن‌را دوباره قصه نمایند.
- b. شاگردان به هدایاتی که از سوی معلم داده می‌شود عمل می‌کنند (یک بازی را از آن ایجاد نمایید) پنسل‌تان را بردارید، در جای خود دور بزنید، با دست‌های‌تان کف بزنید. زمانی که حافظه شاگردان بیشتر رشد یابد، می‌توان این رهنمودها را طولانی‌تر ساخت.
- c. رشد و تقویت حافظه شاگردان از طریق:

- i. خواستن از شاگردان برای تکرار جمله‌هایی که دارای ۴-۶ کلمه باشند.
- ii. خواستن از شاگردان برای تکرار جمله‌های ۴-۶ کلمه‌یی که قبلاً بیان شده بود، به عنوان مثال: از شاگردان بپرسید که کدام حیوان را می‌شناسند، شاگرد اول پاسخ می‌دهد: گاو. شاگرد دومی نام حیوانی را که شاگرد اولی گفته تکرار نموده و نام حیوان مورد علاقه خود را به آن اضافه می‌کند، به عنوان مثال گاو و پشک. شاگرد سومی دو حیوانی را که قبلاً دو هم‌صنفی وی گفته است نام گرفته و نام یک حیوان دیگر را به آن اضافه می‌کند به عنوان مثال: گاو، پشک، خرگوش و غیره.

۳. **گوش دادن به کلمه‌های مشخص:** یک داستان را به شاگردان بخوانید و از آن‌ها بخواهید هر زمان که کلمه مشخص را شنیدند کف بزنند؛ طور مثال: به آن‌ها داستانی را می‌خوانید که در آن کلمه "برنج" آمده باشد. از شاگردان بخواهید هر باری که آن‌ها این کلمه را شنیدند کف بزنند.

چند نکته برای رشد استعدادهای اطفال در مورد هنر خوش نویسی به خط نسخ:

- شاگردان با دقت و مهارت، طرز خطاطی، شکل نقطه، حرف‌ها و ترکیبات حرف‌ها و ویژه‌گی‌های الفبای خط نسخ را روی خط کرسی به گونه عملی اجرا می‌نمایند.

12

شماره		شهرت		خواندن				نوشتن				شنیدن				سخن گفتن			
شماره	شهرت	اسم	ولد	خواندن				نوشتن				شنیدن				سخن گفتن			
				متن را روان تر می خواند.	کلمه ها را به هجا ها تجزیه می کند.	هجاها را ترکیب نموده و کلمه می سازد.	حرف ها را با نام، صدا و موقعیت آن در کلمه شناسایی می کند.	حسن خط: نقطه ها و حرف ها را به شکل انفرادی و ترکیبی نظر به ویژه گی های خط نسخ زیبا می نویسد.	طور منظم می ننشاند و پندسل را در زمان نوشتن درست در دست گرفته و استفاده می کند.	نوشتن حرف ها را از نقطه درست آغاز نموده، سمت حرکت و ساختار آن را درست رعایت می کند.	کلمه ها را با دقت و صحت بیشتر املا می نویسد.	با استفاده از تصویرها و کلمه ها داستان های ابتکاری و پر معنا می نویسد.	داستان را از ذهن خود بازگو می کند.	تسلسل درست رویدادهای داستانی را که طور شفاهی خوانده می شود به درستی شناسایی می کند.	در مورد متن یا داستانی که شنیده است رسم می کشد.	در مورد متن یا داستانی که شنیده است چند کلمه یا جمله می نویسد.	با پاسخ دادن به پرسش های داستان و پیوند دادن آن به تجارب شخصی عکس العمل نشان می دهد.	با استفاده از تصویرها و معلومات در مورد داستان پیش بینی می کند که سپس چه پیش می آید.	دانش قبلی خود را با محتوای داستان پیوند داده و با همصنفان خود شریک می سازد.
۱																			
۲																			
۳																			
۴																			
۵																			
۶																			
۷																			
۸																			
۹																			
۱۰																			
۱۱																			
۱۲																			
۱۳																			
۱۴																			
۱۵																			

19

شماره		شهرت		خواندن				نوشتن				شنیدن				سخن گفتن			
شماره	شهرت	اسم	ولد																
۱																			
۲																			
۳																			
۴																			
۵																			
۶																			
۷																			
۸																			
۹																			
۱۰																			
۱۱																			
۱۲																			
۱۳																			
۱۴																			
۱۵																			

٢٠

شماره	شهرت		خواندن	نوشتن	شنیدن	سخن گفتن
	اسم	ولد				
۱			متن را روان تر می خواند.	با استفاده از تصاویرها و کلمه ها داستان های ابتکاری و پر معنا می نویسد.	در مورد متن یا داستانی که شنیده است رسم می کشد.	با پاسخ دادن به پرسش های داستان و پیوند دادن آن به تجارب شخصی عکس العمل نشان می دهد.
۲			کلمه ها را به هجا ها تجزیه می کند.	نوشتن حرف ها را از نقطه درست آغاز نموده، سمت حرکت و ساختار آن را درست رعایت می کند.	در مورد متن یا داستانی که شنیده است رسم می کشد.	با استفاده از تصویرها و معلومات در مورد داستان پیش بینی می کند که سپس چه پیش می آید.
۳			هجاها را ترکیب نموده و کلمه می سازد.	طور منظم می ننشید و پندسل را در زمان نوشتن درست در دست گرفته و استفاده می کند.	تسلسل درست رویدادهای داستانی را که طور شفاهی خوانده می شود به درستی شناسایی می کند.	دانش قبلی خود را با محتوای داستان پیوند داده و با همصنفان خود شریک می سازد.
۴				حسن خط: نقطه ها و حرف ها را به شکل انفرادی و ترکیبی نظر به ویژه گی های خط نسخ زیبا می نویسد.	داستان را از ذهن خود باز گو می کند.	
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						

شماره		شهرت		خواندن				نوشتن				شنیدن				سخن گفتن			
شماره	شهرت	اسم	ولد																
۱																			
۲																			
۳																			
۴																			
۵																			
۶																			
۷																			
۸																			
۹																			
۱۰																			
۱۱																			
۱۲																			
۱۳																			
۱۴																			
۱۵																			

شماره	شهرت		خواندن	نوشتن	شنیدن	سخن گفتن
	اسم	ولد				
۱			متن را روان تر می خواند.	با استفاده از تصویرها و کلمه‌ها داستان‌های اینکاری و پر معنا می نویسد.	در مورد متن یا داستانی که شنیده است چند کلمه یا جمله می نویسد.	با پاسخ دادن به پرسش‌های داستان و پیوند دادن آن به تجارب شخصی عکس‌العمل نشان می دهد.
۲			کلمه‌ها را به هجاها تجزیه می کند.	کلمه‌ها را با دقت و صحت بیشتر املا می نویسد.	در مورد متن یا داستانی که شنیده است رسم می کشد.	با استفاده از تصویرها و معلومات در مورد داستان پیش‌بینی می کند که سپس چه پیش می آید.
۳			هجاها را ترکیب نموده و کلمه می سازد.	نوشتن حرف‌ها را از نقطه درست آغاز نموده، سمت حرکت و ساختار آن را درست رعایت می کند.	تسلسل درست رویدادهای داستانی را که طور شفاهی خوانده می‌شود به درستی شناسایی می کند.	دانش قبلی خود را با محتوای داستان پیوند داده و با همصنفان خود شریک می سازد.
۴			حرف‌ها را با نام، صدا و موقعیت آن در کلمه شناسایی می کند.	طور منظم می نشیند و پنسل را در زمان نوشتن درست در دست گرفته و استفاده می کند.	داستان را از ذهن خود بازگو می کند.	
۵				حسن خط: نقطه‌ها و حرف‌ها را به شکل افرادی و ترکیبی نظر به ویژه گی‌های خط نسخ زیبا می نویسد.		
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						

۲۴

٢٥

٢٩

شماره		شهرت		خواندن				نوشتن				شنیدن				سخن گفتن			
شماره	شهرت	اسم	ولد	خواندن				نوشتن				شنیدن				سخن گفتن			
				متن را روان تر می خواند.	کلمه ها را به هجا ها تجزیه می کند.	هجاها را ترکیب نموده و کلمه می سازد.	حرف ها را با نام، صدا و موقعیت آن در کلمه شناسایی می کند.	حسن خط: نقطه ها و حرف ها را به شکل انفرادی و ترکیبی نظر به ویژه گی های خط نسخ زیبا می نویسد.	طور منظم می ننشاند و پندل را در زمان نوشتن درست در دست گرفته و استفاده می کند.	نوشتن حرف ها را از نقطه درست آغاز نموده، سمت حرکت و ساختار آن را درست رعایت می کند.	کلمه ها را با دقت و صحت بیشتر املا می نویسد.	با استفاده از تصویرها و کلمه ها داستان های ابتکاری و پر معنا می نویسد.	داستان را از ذهن خود باز گو می کند.	تسلسل درست رویدادهای داستانی را که طور شفاهی خوانده می شود به درستی شناسایی می کند.	در مورد متن یا داستانی که شنیده است رسم می کشد.	در مورد متن یا داستانی که شنیده است چند کلمه یا جمله می نویسد.	با استفاده از تصاویرها و معلومات در مورد داستان پیش بینی می کند که سپس چه پیش می آید.	با پاسخ دادن به پرسش های داستان و پیوند دادن آن به تجارب شخصی عکس العمل نشان می دهد.	دانش قبلی خود را با محتوای داستان پیوند داده و با همصنفان خود شریک می سازد.
۱																			
۲																			
۳																			
۴																			
۵																			
۶																			
۷																			
۸																			
۹																			
۱۰																			
۱۱																			
۱۲																			
۱۳																			
۱۴																			
۱۵																			

28

شماره		شهرت		خواندن				نوشتن				شنیدن				سخن گفتن			
شماره	شهرت	اسم	ولد																
۱																			
۲																			
۳																			
۴																			
۵																			
۶																			
۷																			
۸																			
۹																			
۱۰																			
۱۱																			
۱۲																			
۱۳																			
۱۴																			
۱۵																			

٣٠

31

شماره	شهرت		خواندن	نوشتن	شنیدن	سخن گفتن
	اسم	ولد				
۱			متن را روان تر می خواند.	با استفاده از تصاویرها و کلمه ها داستان های ابتکاری و پر معنا می نویسد.	در مورد متن یا داستانی که شنیده است رسم می کشد.	با پاسخ دادن به پرسش های داستان و پیوند دادن آن به تجارب شخصی عکس العمل نشان می دهد.
۲			کلمه ها را به هجا ها تجزیه می کند.	نوشتن حرف ها را از نقطه درست آغاز نموده، سمت حرکت و ساختار آن را درست رعایت می کند.	در مورد متن یا داستانی که شنیده است رسم می کشد.	با استفاده از تصویرها و معلومات در مورد داستان پیش بینی می کند که سپس چه پیش می آید.
۳			هجاها را ترکیب نموده و کلمه می سازد.	طور منظم می ننشید و پینسل را در زمان نوشتن درست در دست گرفته و استفاده می کند.	تسلسل درست رویدادهای داستانی را که طور شفاهی خوانده می شود به درستی شناسایی می کند.	دانش قبلی خود را با محتوای داستان پیوند داده و با همصنفان خود شریک می سازد.
۴				حسن خط: نقطه ها و حرف ها را به شکل انفرادی و ترکیبی نظر به ویژه گی های خط نسخ زیبا می نویسد.	داستان را از ذهن خود بازگو می کند.	
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						

شماره		شهرت		خواندن				نوشتن				شنیدن				سخن گفتن			
شماره	شهرت	اسم	ولد																
۱																			
۲																			
۳																			
۴																			
۵																			
۶																			
۷																			
۸																			
۹																			
۱۰																			
۱۱																			
۱۲																			
۱۳																			
۱۴																			
۱۵																			

۳۴

شماره		شهرت		خواندن				نوشتن				شنیدن				سخن گفتن			
شماره	شهرت	اسم	ولد																
۱																			
۲																			
۳																			
۴																			
۵																			
۶																			
۷																			
۸																			
۹																			
۱۰																			
۱۱																			
۱۲																			
۱۳																			
۱۴																			
۱۵																			

۳۶

شماره	شهرت		خواندن	نوشتن	شنیدن	سخن گفتن
	اسم	ولد				
۱			متن را روان تر می خواند.	با استفاده از تصاویرها و کلمه ها داستان های ابتکاری و پر معنا می نویسد.	در مورد متن یا داستانی که شنیده است رسم می کشد.	با پاسخ دادن به پرسش های داستان و پیوند دادن آن به تجارب شخصی عکس العمل نشان می دهد.
۲			کلمه ها را به هجا ها تجزیه می کند.	نوشتن حرف ها را از نقطه درست آغاز نموده، سمت حرکت و ساختار آن را درست رعایت می کند.	در مورد متن یا داستانی که شنیده است رسم می کشد.	با استفاده از تصویرها و معلومات در مورد داستان پیش بینی می کند که سپس چه پیش می آید.
۳			هجاها را ترکیب نموده و کلمه می سازد.	طور منظم می ننشید و پندل را در زمان نوشتن درست در دست گرفته و استفاده می کند.	تسلسل درست رویدادهای داستانی را که طور شفاهی خوانده می شود به درستی شناسایی می کند.	دانش قبلی خود را با محتوای داستان پیوند داده و با همصنفان خود شریک می سازد.
۴				حسن خط: نقطه ها و حرف ها را به شکل انفرادی و ترکیبی نظر به ویژه گی های خط نسخ زیبا می نویسد.	داستان را از ذهن خود باز گو می کند.	
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						

شماره		شهرت		خواندن				نوشتن				شنیدن				سخن گفتن			
شماره	شهرت	اسم	ولد																
۱																			
۲																			
۳																			
۴																			
۵																			
۶																			
۷																			
۸																			
۹																			
۱۰																			
۱۱																			
۱۲																			
۱۳																			
۱۴																			
۱۵																			

شماره		شهرت		خواندن				نوشتن				شنیدن				سخن گفتن			
شماره	شهرت	اسم	ولد																
۱																			
۲																			
۳																			
۴																			
۵																			
۶																			
۷																			
۸																			
۹																			
۱۰																			
۱۱																			
۱۲																			
۱۳																			
۱۴																			
۱۵																			